



Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

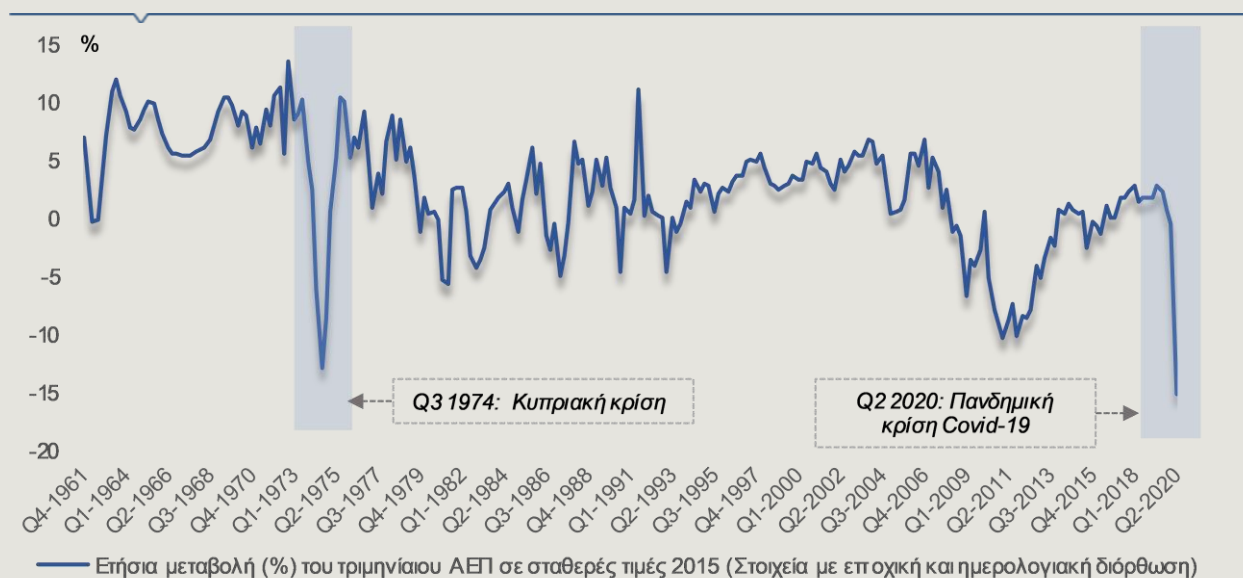
Η Ανάλυση των Συνιστώσων της Υφεσιακής Διαταραχής

Η μεγάλη πτώση που κατεγράφη στο δεύτερο τρίμηνο του 2020 κατά 15,2% σε ετήσια βάση (14% σε τριμηνιαία βάση) αντανακλά την πρωτοφανή επίπτωση της πανδημικής κρίσης στην εγχώρια οικονομία, μετά την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας στην πλειονότητα των κλάδων τον Απρίλιο, αλλά και την «υπολειτουργία» ενός μεγάλου μέρους των επιχειρήσεων τον Μάιο και τον Ιούνιο. Η συρρίκνωση του ΑΕΠ στο δεύτερο τρίμηνο του 2020, ως αποτέλεσμα του lockdown, είναι υψηλότερη ακόμη και σε σχέση με την αντίστοιχη πτώση που κατεγράφη στο τρίτο τρίμηνο του 1974 (-12,9%) και συνδεόταν με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και την επιστράτευση τον Ιούλιο του 1974 (Γράφημα 1).

Συνολικά το πρώτο εξάμηνο του έτους, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 7,9%, σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης 2,3% το πρώτο εξάμηνο του 2019. Αρνητικά επέδρασαν όλες οι συνιστώσες του ΑΕΠ στη μεταβολή του, με τις μεγαλύτερες αρνητικές συμβολές να προέρχονται από τη μειωμένη δαπάνη των νοικοκυριών και τη μεγάλη υποχώρηση της εξωτερικής ζήτησης. Συγκεκριμένα, η συμβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης ήταν -4,1 ποσοστιαίες μονάδες και των καθαρών εξαγωγών, αντίστοιχα, -1,9 ποσοστιαίες μονάδες.

Το δεύτερο, αλλά κυρίως το τρίτο τρίμηνο είναι ιδιαίτερα σημαντικά από πλευράς συμβολής στο ΑΕΠ. Ως εκ τούτου, θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό, το μέγεθος και το τελικό σχήμα της υφεσιακής διαταραχής, μέσω των επιπτώσεων των έκτακτων, περιοριστικών μέτρων που εφαρμόστηκαν για να αντιμετωπιστεί η πανδημική κρίση και τα οποία οδήγησαν σε σημαντική πτώση των εισερχόμενων τουριστικών αφίξεων και εισπράξεων. Ωστόσο, σημαντική αντισταθμιστική επίδραση αναμένεται ότι θα έχουν τα εκτενή δημοσιονομικά μέτρα στήριξης της Κυβέρνησης, παρά την αβεβαιότητα σχετικά με την πορεία της πανδημίας το φθινόπωρο

Η διαχρονική εξέλιξη του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ στην Ελλάδα (τριμηνιαίος βηματισμός, Q4 1961 - Q2 2020)



Τα στοιχεία του ΑΕΠ από το 4^ο τρίμηνο του 1961 έως το 4^ο τρίμηνο του 1994 είναι εκτιμήσεις και τα στοιχεία από το 3^ο τρίμηνο του 2017 έως το 2^ο τρίμηνο του 2020 είναι προσωρινά.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Πηγή: ΟΟΣΑ,
ΕΛΣΤΑΤ

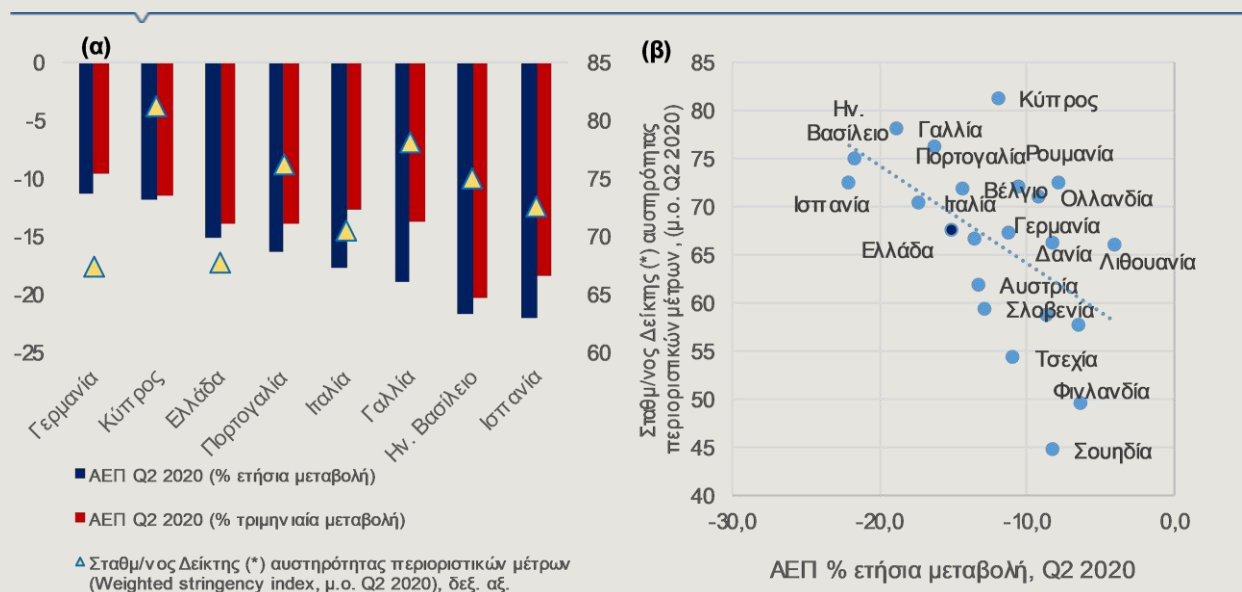
Σημείωση:

και την αναμενόμενη επιδείνωση της αγοράς εργασίας που θα λειτουργήσουν επιβαρυντικά. Εν μέσω αυτής της δύσκολης συγκυρίας, θα πρέπει να επισημανθεί η επιτυχημένη έξοδος του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς αγορές, μέσω της επανέκδοσης του δεκαετούς ομολόγου της, με το χαμηλότερο επιτόκιο που έχει καταγραφεί ιστορικά. Το γεγονός αυτό, αφενός αντανακλά την εμπιστοσύνη των αγορών στην Ελληνική Οικονομία, αφετέρου συνεπάγεται την εξασφάλιση επιπλέον ρευστότητας για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της πανδημικής κρίσης.

Η πτώση της οικονομικής δραστηριότητας συνεχίστηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2020 και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ-27), ενώ οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ που σημειώθηκαν, τόσο σε τριμηνιαία, όσο και σε ετήσια βάση, ήταν για την πλειονότητα των χωρών, οι χαμηλότεροι που έχουν καταγραφεί από το 1995¹. Συγκεκριμένα στην ΕΕ-27, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 11,7%, σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 14,1% σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2019, ενώ στην Ευρωζώνη τα αντίστοιχα ποσοστά συρρίκνωσης του ΑΕΠ διαμορφώθηκαν σε 12,1% και 15%. Πιο αναλυτικά, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 2(α), όπου παρουσιάζεται η μεταβολή του ΑΕΠ στο δεύτερο τρίμηνο του έτους για επιλεγμένες ευρωπαϊκές χώρες, το ΑΕΠ μειώθηκε ηπιότερα, σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με την Ελλάδα, στη Γερμανία (-11,3%) και στην Κύπρο (-11,9%), ενώ στις υπόλοιπες χώρες, η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας ήταν εντονότερη (Ιταλία: -17,7%, Γαλλία: -18,9%, Ισπανία: -22,1%, Πορτογαλία: -16,3%). Η επίπτωση των περιοριστικών μέτρων με σκοπό τη συγκράτηση της εξάπλωσης της πανδημίας ήταν έντονα αρνητική και στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 21,7% το δεύτερο τρίμηνο του 2020, σε σύγκριση με το ίδιο τρίμηνο του 2019.

Στο Γράφημα 2(α) περιλαμβάνεται επίσης ο δείκτης «αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων» (Stringency Index, Oxford University), ο οποίος αποτυπώνει, την ένταση του “lockdown” σε κάθε χώρα (100: “full lockdown”). Σημειώνεται ότι στο γράφημα παρουσιάζεται ο σταθμισμένος (με βάση τη διάρκεια) μέσος όρος του δείκτη για το δεύτερο τρίμηνο του 2020. Όπως παρατηρείται, τόσο στο εν λόγω γράφημα, όσο και στο Γράφημα 2(β), η σχέση μεταξύ της αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων και της μεταβολής του ΑΕΠ στο δεύτερο τρίμηνο, σε σύγκριση με το ίδιο τρίμηνο του 2019, ήταν αρνητική. Το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι, όσο πιο αυστηρά ήταν τα μέτρα που υιοθετήθηκαν στο διάστημα αυτό, προκειμένου να περιοριστεί η εξάπλωση της πανδημίας, τόσο μεγαλύτερη ήταν η πτώση του ΑΕΠ του δεύτερου τριμήνου, σε ετήσια βάση. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχουν πρόσθετοι παράγοντες που σχετίζονται με την υγειονομική κρίση και επηρέασαν το μέγεθος της συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, όπως η σφοδρότητα με την οποία επλήγη κάθε χώρα από την πανδημία (π.χ. η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι μεταξύ των χωρών με το μεγαλύτερο αριθμό καταγεγραμμένων κρουσμάτων παγκοσμίως), ή η υποδομή του συστήματος υγείας (π.χ. στη Γερμανία το ποσοστό θνητότητας είναι συγκριτικά χαμηλό, λόγω -μεταξύ άλλων- του υψηλού αριθμού κλινών ΜΕΘ που διαθέτει η χώρα).

Τα μέτρα περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης τα οποία ήταν σε εφαρμογή στη χώρα μας τον Απρίλιο, αλλά και μέχρι την 4^η Μαΐου όταν ξεκίνησε η σταδιακή άρση τους, είχαν ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης στο δεύτερο τρίμηνο του 2020, κατά 11,6%, σε ετήσια βάση, η οποία συνέβαλλε στη συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 7,8 εκατοστιαίες

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Ένταση του “lockdown” και μεταβολή του ΑΕΠ στο δεύτερο τρίμηνο του 2020

Σημείωση(*):

Σταθμισμένος μέσος όρος για το δεύτερο τρίμηνο του 2020, σύμφωνα με το πλήθος των ημερών εμφάνισης κάθε τιμής του δείκτη

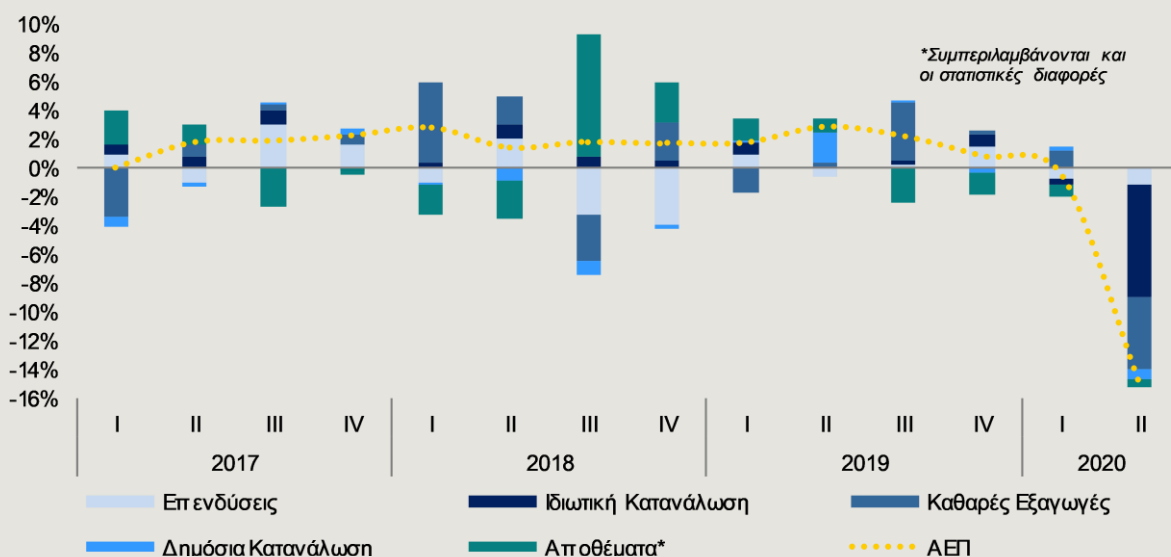
μονάδες (Γράφημα 3). Εξετάζοντας τους βραχυχρόνιους δείκτες οικονομικής συγκυρίας, αξίζει να αναφερθεί ότι, ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο (εξαιρουμένων των καυσίμων), σημείωσε πτώση, σε ετήσια βάση, κατά 22,2% τον Απρίλιο, 2,4% τον Μάιο και 3,8% τον Ιούνιο. Επιπλέον, οι πωλήσεις επιβατηγών οχημάτων μειώθηκαν κατά 35,5% συνολικά το πρώτο εξάμηνο του έτους, έναντι αύξησης 9,2% το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι, γεγονός που οφείλεται, πρωτίστως, στον περιορισμό των πωλήσεων κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι, μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων, που απασχολούνται σε κλάδους της εγχώριας οικονομίας, οι οποίοι επλήγησαν από την πανδημία, τέθηκαν σε καθεστώς αναστολής σύμβασης εργασίας, ενώ περιορίστηκαν σημαντικά και οι εποχικές προσλήψεις το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου σε κλάδους που σχετίζονται με τον τουρισμό. Ως εκ τούτου, τα νοικοκυριά περιόρισαν τις δαπάνες τους σημαντικά το δεύτερο τρίμηνο του 2020, το οποίο αποτυπώθηκε και στην αύξηση των καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα, με το άθροισμα των μηνιαίων ροών καταθέσεων² να ανέρχεται το δεύτερο τρίμηνο του 2020, σε Ευρώ 3,6 δισ.

Παρά το γεγονός ότι η ελληνική κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή έκτακτα μέτρα, με σκοπό τη στήριξη εργαζομένων και επιχειρήσεων έναντι των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας, οι δημόσιες δαπάνες μειώθηκαν το δεύτερο τρίμηνο του έτους, σε ετήσια βάση, κατά 3,2%, ενώ η αρνητική συμβολή τους στη μεταβολή του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 0,7 της εκατοστιαίας μονάδας. Η μείωση της δημόσιας καταναλωτικής δαπάνης προκύπτει, αφενός, από το γεγονός ότι, το μέρος των εν λόγω μέτρων που θα επιβαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό δεν υλοποιήθηκε εξ ολοκλήρου εντός του δεύτερου τριμήνου, αφετέρου, ως αποτέλεσμα βάσης, καθώς το αντίστοιχο διάστημα του 2019 είχε σημειωθεί ετήσια αύξηση των δημοσίων δαπανών ύψους 9,8%.

Οι καθαρές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, οι οποίες αποτέλεσαν, τη διετία 2018-2019, το βασικό πυλώνα της οικονομικής μεγέθυνσης της χώρας μας και αντιστάθμισαν, εν μέρει, την πτώση του ΑΕΠ κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020, είχαν επίσης αρνητική συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ του δεύτερου τριμήνου. Συγκεκριμένα, η συμβολή των καθαρών εξαγωγών διαμορφώθηκε σε -5 ποσοστιαίες μονάδες (Γράφημα 3), καθώς οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκαν κατά 32,1%, σε ετήσια βάση, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές σημείωσαν μικρότερη πτώση, ύψους 17,2%. Η συρρίκνωση των εξαγωγών προήλθε κυρίως από τις εξαγωγές υπηρεσιών (-49,4%), ενώ οι εξαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά 15,4%. Ο τουρισμός, εξάλλου, που αποτελεί σημαντικό μέρος των εξαγωγών υπηρεσιών σημείωσε κάμψη στο πρώτο εξάμηνο του έτους, με τις εισπράξεις (συμπεριλαμβανομένης της κρουαζιέρας) να υποχωρούν κατά 87,5% και την εισερχόμενη τουριστική κίνηση να είναι μειωμένη κατά 76,9%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην αναστολή λειτουργίας ξενοδοχείων και καταλυμάτων και στην επιβολή περιορισμών στις μετακινήσεις, λόγω της πανδημίας, σε παγκόσμιο επίπεδο που ήταν σε ισχύ για το μεγαλύτερο διάστημα του δεύτερου τριμήνου του 2020. Υπενθυμίζεται ότι τόσο οι μετακινήσεις προς την Ελλάδα, όσο και η έναρξη της λειτουργίας των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών καταλύματος, ξεκίνησαν να πραγματοποιούνται σταδιακά από τον Ιούνιο.

Τέλος, οι επενδύσεις μειώθηκαν κατά 10,3%, το δεύτερο τρίμηνο του 2020, ενώ συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων, η ετήσια μείωση ήταν ίση με 9%. Η αρνητική συνεισφορά των επενδύσεων στην αύξηση του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 1,2 εκατοστιαία μονάδα και των αποθεμάτων, αντίστοιχα, (συμπεριλαμβανομένων

ΓΡΑΦΗΜΑ 3
Οι συμβολές των συνιστωσών του ΑΕΠ από την πλευρά της δαπάνης


Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

των στατιστικών διαφορών) σε 0,6 της ποσοστιαίας μονάδας. Ως προς την ανάλυση των επενδύσεων ανά κατηγορία, οι επενδύσεις σε μεταφορικό εξοπλισμό συρρικνώθηκαν κατά 63,3%, το δεύτερο τρίμηνο του 2020, σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο, οι επενδύσεις σε μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό μειώθηκαν, αντίστοιχα κατά 3,7% και οι λοιπές επενδύσεις κατά 47,5%. Αντίθετα, οι επενδύσεις σε κατασκευές αυξήθηκαν, αντισταθμίζοντας, μερικώς, τη μείωση των συνολικών επενδύσεων. Συγκεκριμένα, οι επενδύσεις σε κατοικίες συνέχισαν να αυξάνονται, για δέκατο κατά σειρά τρίμηνο, καταγράφοντας, το διάστημα Μαρτίου-Ιουνίου του 2020, ετήσια αύξηση 34,5%, ενώ και οι λοιπές κατασκευές εξαιρουμένων των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 32%.

Το διαφαινόμενο, δεύτερο κύμα της πανδημίας στην Ελλάδα, αλλά και σε πολλές χώρες παγκοσμίως τον Αύγουστο, οδήγησε στην επιβεβλημένη εφαρμογή έκτακτων, περιοριστικών μέτρων από την Κυβέρνηση, γεγονός που είχε πρόσθετη, αρνητική επίπτωση στις τουριστικές εισπράξεις. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να έχει ισχυρό αντίκτυπο στο τρίτο τρίμηνο του έτους εξαιτίας του υψηλού βαθμού εξάρτησης της Ελληνικής Οικονομίας από τον τουρισμό, καθιστώντας πιθανή μία συρρίκνωση του ΑΕΠ στο τρίτο τρίμηνο υψηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Η σχετικά υψηλή εξάρτηση της εγχώριας οικονομίας από τον τουρισμό, επιβεβαιώνεται από την πρόσφατη Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2019-2020 της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με την οποία μια μείωση των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά Ευρώ 1 δισ. θα οδηγούσε σε μια μείωση του ΑΕΠ κατά 0,49% και των εισοδημάτων των εργαζομένων κατά 0,35%. Το εν λόγω αποτέλεσμα αντανάκλα τις άμεσες και έμμεσες επιδράσεις από τη μείωση του εξωτερικού τουρισμού. Σημειώνεται ότι, τα αποτελέσματα της ανάλυσης δεν λαμβάνουν υπόψη τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης της οικονομίας, τα οποία εκτιμάται ότι θα αντισταθμίσουν, εν μέρει, τη συνολική ζημία για την οικονομία.

Το εν εξελίξει δεύτερο κύμα πανδημίας στη χώρα μας αναμένεται να μειώσει τη διάρκεια της φετινής τουριστικής περιόδου που ούτως ή άλλως χαρακτηρίζεται από υψηλή εποχικότητα, ενώ παράλληλα θα μειώσει περαιτέρω τα τουριστικά έσοδα στο τρίτο τρίμηνο. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις του τουριστικού κλάδου (ΣΕΤΕ), οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από το εξωτερικό για το σύνολο του 2020 αναμένεται να καταγράψουν απώλειες περίπου 80% σε σχέση με το 2019, εξέλιξη που θα προκαλέσει σοβαρό πλήγμα στο ΑΕΠ της χώρας μας. Επίσης, σύμφωνα με τον ΣΕΤΕ η κρίση προβλέπεται ότι θα διαρκέσει μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του 2021, εξέλιξη που θα έθετε μεγάλες προκλήσεις σε νευραλγικούς κλάδους όπως, τα καταλύματα και η εστίαση, οι αερομεταφορές και η ακτοπλοΐα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Τραπεζικές Καταθέσεις Ιδιωτικού Τομέα

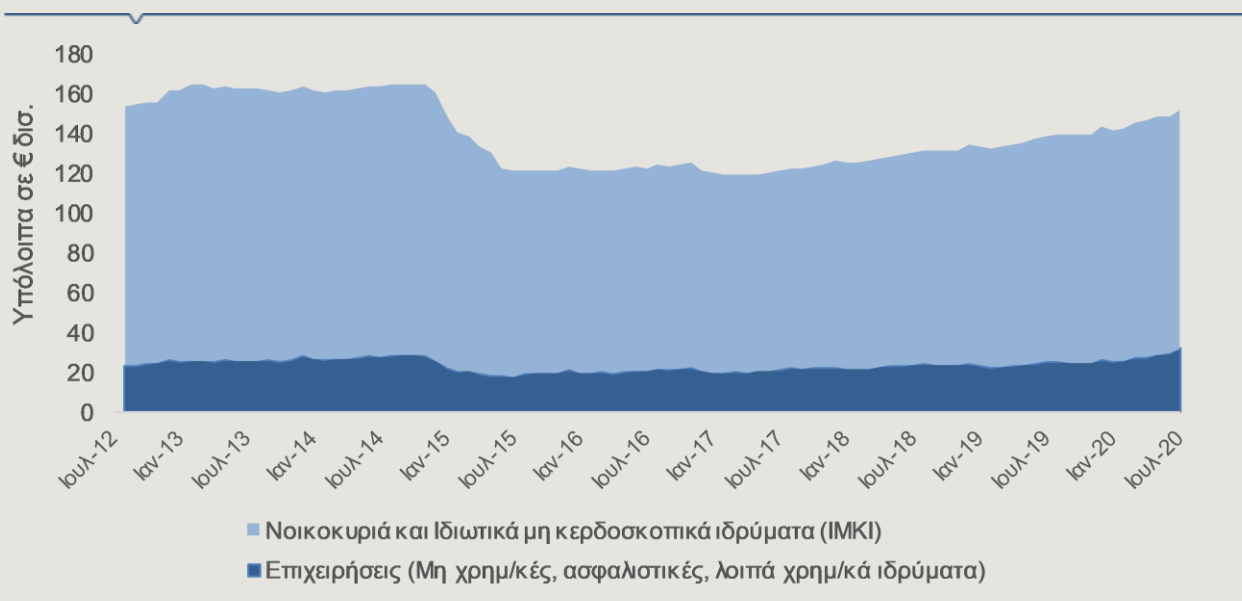
Τον Ιούλιο, οι καταθέσεις² του ιδιωτικού τομέα παρουσίασαν ετήσια αύξηση κατά 9,5%, έναντι 8,4%, τον προηγούμενο μήνα και διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 151,5 δισ. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται, κυρίως, στην άνοδο των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά 6%, σε Ευρώ 119,7 δισ., οι οποίες αποτελούν το 79% των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, ενώ αξιοσημείωτη αύξηση κατέγραψαν και οι καταθέσεις των επιχειρήσεων, σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019, κατά 24,8% (Γράφημα 4). Η μηνιαία καθαρή ροή των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, τον Ιούλιο, ήταν θετική, ύψους Ευρώ 3,3 δισ. και προήλθε, πρωτίστως, από την αύξηση των καταθέσεων των επιχειρήσεων κατά Ευρώ 2,7 δισ. αλλά και από την αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά Ευρώ 669 εκατ.

Το σύνολο των καταθέσεων της εγχώριας οικονομίας στο τραπεζικό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει εκτός από τις καταθέσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και τις καταθέσεις της Γενικής Κυβέρνησης, διαμορφώθηκε τον Ιούλιο σε Ευρώ 162,6 δισ. Οι καταθέσεις της Γενικής Κυβέρνησης διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 11,1 δισ., σημειώνοντας πτώση σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα κατά Ευρώ 183 εκατ. και κατά 11,9% σε ετήσια βάση.

Η άνοδος των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, στο διάστημα Μαρτίου-Ιουλίου 2020, διαμορφώθηκε συνολικά σε Ευρώ 9,8 δισ. (σύνολο μηνιαίων καθαρών ροών), γεγονός που οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη συγκράτηση των δαπανών, τόσο από την πλευρά των νοικοκυριών, όσο και από των επιχειρήσεων, λόγω της αυξημένης αβεβαιότητας που υπάρχει, εξαιτίας της πανδημίας, για την απασχόληση, τα μελλοντικά εισοδήματα και τη ρευστότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Εξέλιξη των Καταθέσεων Ιδιωτικού Τομέα, Ιούλιος 2020



Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Τραπεζική Χρηματοδότηση του Ιδιωτικού Τομέα

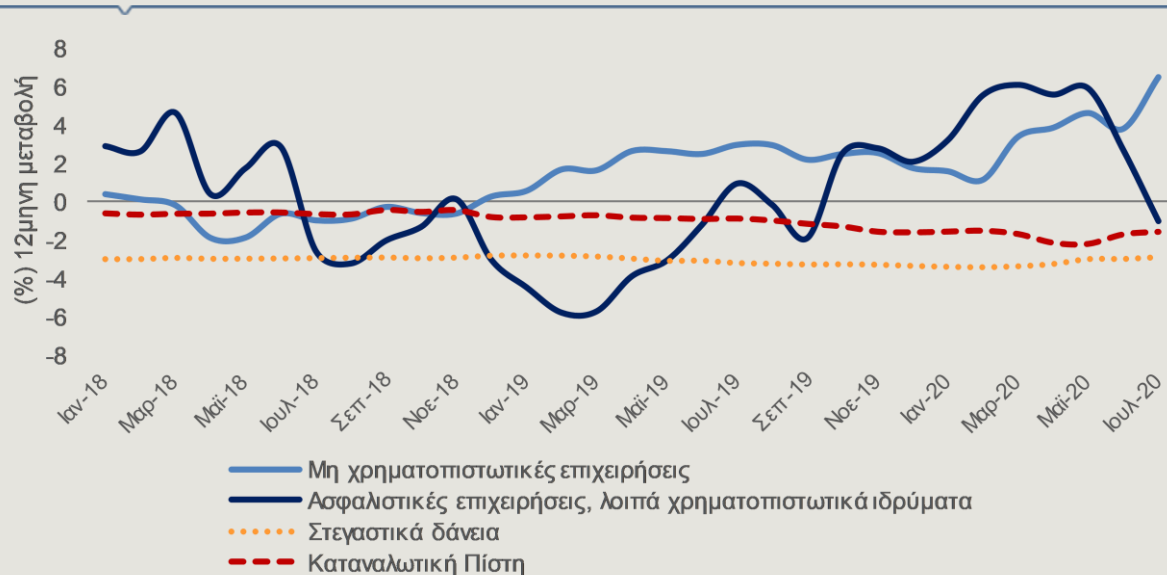
Το υπόλοιπο των χορηγήσεων³ προς τον ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκε στα Ευρώ 147,6 δισ., τον Ιούλιο, παρουσιάζοντας θετικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής (+1,5%). Από το σύνολο των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα, το 49,8% αφορά επιχειρηματικά δάνεια, το 33,7% στεγαστικά δάνεια, το 10,6% καταναλωτικά και λοιπά δάνεια και το 5,8% δάνεια προς ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες και ατομικές επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα, το υπόλοιπο των χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις διαμορφώθηκε στα Ευρώ 73,5 δισ., τον Ιούλιο (+5,8%, σε ετήσια βάση), εκ των οποίων τα Ευρώ 67,4 δισ. αποτελούν πιστώσεις προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (+6,5%, σε ετήσια βάση) και τα Ευρώ 6,1 δισ. πιστώσεις προς ασφαλιστικές επιχειρήσεις και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (-1%, σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019) (Γράφημα 5).

Ως προς την ανάλυση ανά κλάδο δραστηριότητας, σημαντική αύξηση σημειώθηκε στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων στους κλάδους της Βιομηχανίας (+8,5%), του Εμπορίου (+7,7%), του Τουρισμού (+6,9%), της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας (+10,6%) και των Αποθηκεύσεων και Μεταφορών πλην Ναυτιλίας (+14,6%), ενώ ηπιότερη άνοδο κατέγραψε η χρηματοδότηση προς επιχειρήσεις της Ενέργειας-Υδρευσης

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Χρηματοδότηση επιχειρήσεων, στεγαστική και καταναλωτική πίστη (% ετήσιες μεταβολές)



Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

(+2,8%), της Ναυτιλίας (+2,3%) και της Γεωργίας (+3,5%). Αντίθετα, μείωση, σε ετήσια βάση, καταγράφηκε στις χορηγήσεις προς τις επιχειρήσεις των Κατασκευών (-3,7%) και των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Λοιπών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (-1%).

Η αύξηση της χρηματοδότησης προς την πλειονότητα των κλάδων της ελληνικής οικονομίας ήταν απόρροια, μεταξύ άλλων, των μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας των επιχειρήσεων που ελήφθησαν από την Ελληνική Κυβέρνηση, με σκοπό την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 (π.χ. κεφάλαια κίνησης στο πλαίσιο του Ταμείου Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ II), δάνεια μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας).

Αναφορικά με τα δάνεια προς τα νοικοκυριά, το υπόλοιπό τους διαμορφώθηκε στα Ευρώ 65,5 δισ., σημειώνοντας ετήσια μείωση κατά 2,6%. Όσον αφορά στις επιμέρους κατηγορίες, τα στεγαστικά δάνεια, τα οποία αποτελούν το 76% του συνόλου των δανείων προς τα νοικοκυριά, μειώθηκαν κατά 2,9%, σε ετήσια βάση, ενώ τα καταναλωτικά δάνεια υποχώρησαν κατά 1,5% (Γράφημα 5).

Τέλος, οι πιστώσεις προς τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αγρότες και τις ατομικές επιχειρήσεις σημείωσαν οριακή πτώση τον Ιούλιο, κατά 0,3%, σε ετήσια βάση.

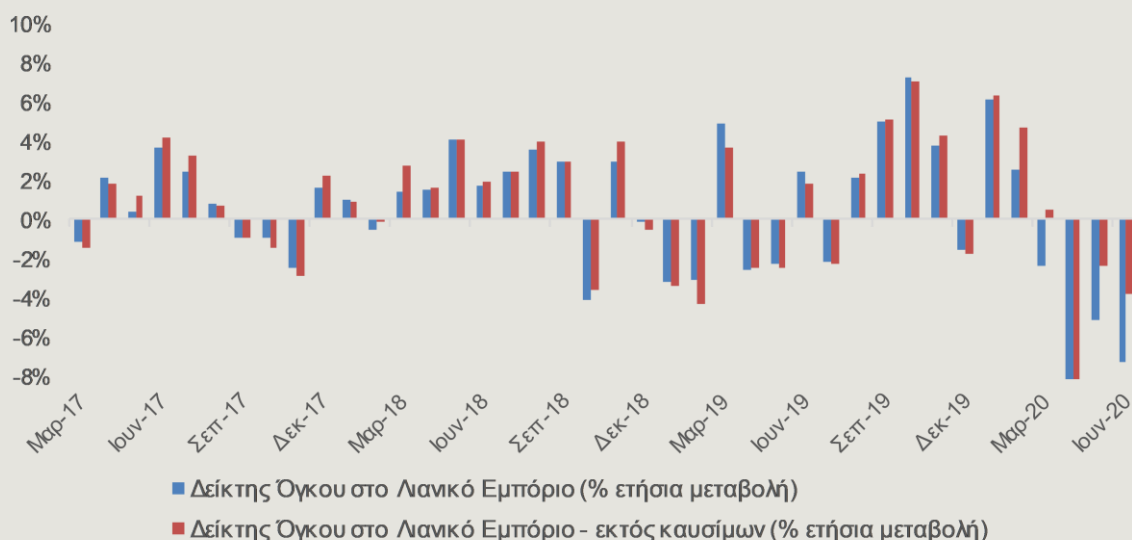
Λιανικές Πωλήσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τον Ιούνιο 2020, ο γενικός δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε πτώση, κατά 7,3%, σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης κατά 2,4%, τον ίδιο μήνα του 2019. Χωρίς τα καύσιμα, ο σχετικός δείκτης μειώθηκε κατά 3,8% (Γράφημα 6). Συνολικά, το πρώτο εξάμηνο του 2020, ο γενικός δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε ετήσια μείωση της τάξης του 5,3%, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης εκτός καυσίμων μειώθηκε κατά 3%, σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2019. Στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2019, οι δύο δείκτες είχαν σημειώσει πτώση, σε ετήσια βάση, κατά 0,6% και 1,2%, αντίστοιχα. Σημειώνεται, ότι ενώ το πρώτο δίμηνο του έτους οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν, σε ετήσια βάση, οι περιορισμοί που τέθηκαν σε εφαρμογή στις μετακινήσεις των πολιτών, λόγω της πανδημίας, στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου, καθώς και η προσωρινή παύση λειτουργίας της πλειοψηφίας των καταστημάτων λιανικού εμπορίου είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των λιανικών πωλήσεων. Ενδεικτικά αναφέρεται, ότι τον Απρίλιο ο δείκτης όγκου λιανικού εμπορίου σημείωσε πτώση της τάξεως του 24,6% σε ετήσια βάση.

Από τους επιμέρους κλάδους που συνθέτουν το δείκτη, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, αύξηση κατέγραψαν, σε ετήσια βάση, οι πωλήσεις σε φαρμακευτικά είδη-καλλυντικά (+7,3%) και στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (+7,3%). Αντίθετα, μείωση των πωλήσεων, σε όρους όγκου, σημειώθηκε στην ένδυση-υπόδηση (-25,7%), στα πολυκαταστήματα (-17%), στα τρόφιμα-ποτά-καπνός (-15%), στα καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων (-12,9%), στα βιβλία-χαρτικά- λοιπά είδη (-8,4%), καθώς και στα έπιπλα-ηλεκτρικά είδη-οικιακός εξοπλισμός (-2,1%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Εξέλιξη Γενικού Δείκτη Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο και αντίστοιχου Δείκτη εκτός καυσίμων-λιπαντικών



Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4	4,3	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2	176,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2019	2019	2020			Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q4	Q1	Q2	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	0,8	1,6	2,9	3,8	-3,1 (Ιαν.-Μάι.)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	13,2	23,7	12,2	-12,1	-32,6 (Ιαν.-Ιούλ.)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	9,8	37,9	10,2	55,6	24,6 (Ιαν.-Μάι.)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	0,9	1,3	-1,5	1,5	-3,0 (Ιαν.-Ιούν.)	
Δείκτες Προσοδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,2	54,4	53,8	51,0	48,6 (Ιούλ.)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	108,1	108,8	110,7	90,8 (Ιούλ.)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσοδοκιών στη Βιομηχανία	103,6	104,8	104,1	108,6	88,2 (Ιούλ.)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-19,8	-11,7	-7,1	-10,4	-34,7 (Ιούλ.)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-0,6	-0,5	-0,6	0,1	0,4 (Ιούν.)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	1,7	2,2	1,7	3,4	3,8 (Ιούν.)	
- Βιομηχανία	0,4	-1,3	0,4	4,5	6,5 (Ιούν.)	
- Κατασκευές	-4,4	0,7	-4,4	-3,7	-4,0 (Ιούν.)	
- Τουρισμός	3,8	4,1	3,8	3,7	1,9 (Ιούν.)	
Νοικοκυριά	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,7 (Ιούν.)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-1,6	-1,1	-1,6	-1,7	-1,7 (Ιούν.)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,4	-3,3	-3,4	-3,4	-3,0 (Ιούν.)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,3	-0,1	0,1	0,4	-1,8 (Ιούλ.)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	7,3	8,3	7,6	6,9	6,9 (Α' τρίμ.)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	17,3	17,0	16,6	15,5	17,0 (Μάι.)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	1,9	0,8	-0,5	-15,2	-15,2 (Β' τρίμ.)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	0,8	1,2	-0,7	-11,6	-11,6 (Β' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	-1,4	1,4	-3,2	-3,2 (Β' τρίμ.)	
Επενδύσεις	4,7	14,0	-6,4	-10,3	-10,3 (Β' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,8	0,7	2,4	-32,1	-32,1 (Β' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,5	-0,3	-1,1	-17,2	-17,2 (Β' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

¹ Τα στοιχεία της βάσης δεδομένων της στατιστικής υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Eurostat) ξεκινούν από το 1995.

² Διευκρινίσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τις καταθέσεις της εγχώριας οικονομίας στα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα:

- Δεν περιλαμβάνεται η Τράπεζα της Ελλάδος. Επίσης, από τον Δεκέμβριο 2016, δεν περιλαμβάνονται τα στοιχεία του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, λόγω αναταξινόμησής του από το χρηματοπιστωτικό τομέα στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης.
- Οι καθαρές ροές και οι ρυθμοί μεταβολής υπολογίζονται αφού ληφθούν υπόψη οι αναταξινόμησεις και οι συναλλαγματικές διαφορές.
- Από τον Μάρτιο 2019, οι καταθέσεις και τα ρέπος των ναυτιλιακών εταιρειών με καταστατική έδρα στο εξωτερικό δεν περιλαμβάνονται πλέον στις καταθέσεις της εγχώριας οικονομίας.

³ Διευκρινίσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τη χρηματοδότηση της εγχώριας οικονομίας:

- Στα υπόλοιπα περιλαμβάνονται τα δάνεια, οι τοποθετήσεις σε εταιρικά ομόλογα και τα τιτλοποιημένα δάνεια, στα οποία τα πιστωτικά ιδρύματα λειτουργούν ως διαχειριστές.
- Περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος. Από τον Δεκέμβριο 2016, δεν περιλαμβάνονται τα στοιχεία του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, λόγω αναταξινόμησής του από το χρηματοπιστωτικό τομέα στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης.
- Από τον Μάρτιο 2019, τα δάνεια προς τις ναυτιλιακές εταιρείες με καταστατική έδρα στο εξωτερικό δεν περιλαμβάνονται πλέον στη χρηματοδότηση της εγχώριας οικονομίας.
- Οι καθαρές ροές και οι ρυθμοί μεταβολής υπολογίζονται αφού ληφθούν υπόψη οι αναταξινόμησεις και μεταβιβάσεις δανείων/εταιρικών ομολόγων, οι διαγραφές, καθώς και οι συναλλαγματικές διαφορές.

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του